

1902) Ἀρχιεπίσκοπο Σπάρτης καὶ Μονεμβασίας καὶ τῶρα Μητροπολίτη Ἀθηνῶν Σεβασμιώτατον κ. Θεόκλητο Μηνόπουλο.

Ἀγούσιος 1905

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΗΣ

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Ἀριθμὸς 156, σ. 6.
- (1a) Geschichte Griechenlands vom Beginn des Mittelalters bis auf unsere Zeit sthn Encyclopädie του Ersch καὶ Gruber. Τμήμα Α', τόμ. 85, σ. 123 κ. ε., 136 κ. ε.
- (2) Geschichte Griechenlands seit dem Abssterben des antiken Lebens bis zur Gegenwart. Τόμ. Α' σ. 282, 286 κ. ε.
- (3) Martène καὶ Durand: Veterum scriptorum amplissima collatio. Τόμ. VI. Παρίσι 1729.
- (4) Μοναστήρι. Ἀγιορείτικο.
- (5) Ὁ Παρθένιος ἀφ' οὗ ἦταν ἐπίσκοπος Ἐδρουσθῆνης. Εἶναι γνωστὸς γὰρ βιβλιογράφος στὰ 1630—1652. Ἐγραψε — ἐξόν ἀπὸ τὸ λεγόμενον χειρόγραφο τοῦ Κουτλουμουσιού — τὰ χειρόγραφα 4, 27, 31, 32, 57 τῶν Ἀγίων-Σαράντα τῆς Σπάρτης [κοίταξε Νίκου Α. Βέη: Κατάλογος τῶν χειρογράφων κωδίκων τῆς ἐν Θερσάντῃ μονῆς τῶν Ἀγίων Τεσσαράκοντα. (Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Παρθενίου ἡ' ἔτους. Ἐν Ἀθήναις 1904, σ. 8, 26 κ. ε., 29, 30, 43) καὶ τὸ 38 τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Ξενοφώντος [κοίταξε Sp. P. Lambros: Catalogue of the Greek manuscripts on Mount Athos. Τόμ. I. Cambridge 1895, σ. 65, ἀριθμὸς 740 — Μ. Γεδεών: «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀληθεία» τόμ. Θ', φυλλάδιο 14, σ. 11]. Ἀφ' οὗ ἦταν χτήμα καὶ τὸ χειρόγραφο 41 τῶν Ἀγίων-Σαράντα Σπάρτης, ποὺ γράφτηκε στὰ 1672. [Κοίταξε Νίκου Βέη, ὅπου καὶ παραπάνου, σ. 34]. Ἀφ' οὗ ἀρχιερεῖτε στὰ Βρούτωνα ὅταν ἐχρίστηκε ἡ κλησιὰ τ' Ἀγίου-Νικόλα στὴ Χρύσαφα (1620) καθὼς ἀναφέρει μιὰ παλιὰ ἐπιγραφὴ ἀφ' οὗ τῆς ἐκκλησίας, ποὺ τὴν ἀντέγραψα ἀπὸς μου στὰ 1903.

Ὁ Παρθένιος πρῶν Ἐδρουσθῆνης μπερδεύει καὶ καταταχτῇ καὶ στοὺς συγγραφεῖδες τοῦ ΙΖ' αἰῶνα. Στὸν κώδικα 210 τοῦ Κουτλουμουσιού, ποὺ καθὼς εἶπαμε βρίσκεται καὶ τὸ Ἑλληνικὸ συναξάρι τοῦ Ἀγίου-Νίκων, στὰ φύλλα 79α—105β διαβάζουμε: Παρθενίου ἀρχιερέως (:) «Περὶ τῶν πρωτείων τοῦ

πάπα» (Κοίταξε Sp. P. Lambros ὅπου καὶ παραπάνου, σ. 297). Στὸ τέλος τοῦ ἔργου ἀφ' οὗ εἶναι γραμμένοι οἱ στίχοι:

Χριστὲ δίδες πονήσαντι τὴν πολυόλβον ἀρωγὴν
οἰκτρῷ ἀρχιερεὶ τλήμονι Παρθενίῳ

Ὁρισμένα ὁ Παρθένιος ἀφ' οὗ, ὁ πρῶν Ἐδρουσθῆνης, εἶναι ὁ συγγραφεὺς τοῦ περὶ τῶν πρωτείων τοῦ πάπα ἔργου.

Πάλι ὁ Γαλακτίων ἱερομόναχος ὁ ἐξ Ἀναβρυτῆς, ποὺ ἀναφέρεται ὡς χτήτορας τοῦ χειρογράφου 210 τοῦ Κουτλουμουσιού, ἐκείνου δηλαδὴς πῶς καὶ τὸ συναξάρι τοῦ Ἀγίου Νίκωνος τοῦ Μετανοεῖτε [κοίταξε Sp. P. Lambros ὅπου καὶ παραπάνου, τόμ. I, σ. 297] εἶναι γνωστὸς στὰ 1669 καὶ ὡς πρωτοσύγγελλος, βιβλιογράφος τοῦ χειρογράφου 16 τῶν Ἀγίων-Σαράντα τῆς Σπάρτης [κοίταξε Νίκου Βέη, ὅπου καὶ παραπάνου, σ. 11]. Τὸν ἴδιον καιρὸ, στὰ 1669, ὁ ἀφ' οὗ Γαλακτίων ἱερομόναχος ἀπὸ Μωραΐαν, ἀφίερσε ἕνα νομοκάνονα εἰς τὴν σεβασμίαν καὶ βασιλικωτάτην ἀγίαν μονὴν τῆς μερίτης Λαύρας τὴν ἐν τῷ ἀγρονύμφῳ ὄρει τοῦ Ἀθῶ κειμένην, ὅπου καὶ βρίσκεται μᾶρμιδ' Ε' 154 [κοίταξε: Βυζαντινὰ Χρονικά. Παράρτημα τοῦ ΙΑ' τόμου. Νο 2. Β. Μπενέσεβιτς: Εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν τῷ Βατοπεδίου καὶ τῇ Λαύρᾳ τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου εὐρισκόμενων ἐλληνικῶν κανονικῶν χειρογράφων. Πετρούπολη 1904, τ. 59]. Τὸν ἴδιον καιρὸ, κατὰ τὰ 1669, ἀφίερσε, καθὼς φαίνεται, τὸ χειρόγραφο 210 τοῦ Κουτλουμουσιού, ποὺ περιεῖχε καὶ τὸ συναξάρι τοῦ Ἀγίου Νίκωνος τοῦ Μετανοεῖτε, καθὼς καὶ τὰλλα χειρόγραφα τοῦ ποὺ βρίσκονται στὰ μοναστήρια τοῦ Ἀθῶ. Στὰ 1670 ἔγραψε καὶ τὸ χειρόγραφο 133 τοῦ Ἀγιορείτικου μοναστηρίου τοῦ Παντοκράτορα, ἀφ' οὗ μάλιστα λείπει τὸν ἑαφτό του... μαθητὴν τοῦ πρῶν Ἐδρουσθῆνης ἐπισκόπου καὶ Παρθενίου τοῦ Πελοποννησίου... [Κοίταξε Sp. P. Lambros ὅπου καὶ παραπάνου, τόμ. I, σ. 106]. Στὰ 1675 ἔγραψε ἄλλο χειρόγραφο ποὺ ἀνεκάλυψε πέρσι ταχτοποιώντας καὶ καταγράφοντας τὰ παλιὰ χειρόγραφα τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Στὸν κατάλογο τῶν Ἀγιορείτικῶν χειρογράφων τοῦ κ. Ἀλμπρου, στὸν πίνακα (τόμ. II, σ. 572) τὰ δύο ὀνόματα:

Γαλακτίων ἱερομόναχος ἐπιτελής καὶ ἀμαρτωλὸς μαθητὴς τοῦ πρῶν Ἐδρουσθῆνης ἐπισκόπου Παρθενίου...
++ Γαλακτίων ἱερομόναχος ὁ ἐξ Ἀναβρυτῆς...

πρέπει νὰ ἐνωθεῖν σὲνα ἐστῶντας καὶ νὰ πρόκειται

γιὰ ἕνα καὶ τὸ ἀπὸ πρόσωπο.

(6) Sp. P. Lambros. Catalogue of the Greek manuscripts on Mount Athos. Τόμ. I, σ. 297. — Σύγκρινε «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος» τόμ. Δ', σ. 643 κ. ε.

(7) The Itiner. of Rav. B. of Tudela. London 1840.

(8) Ἐγδοση Βόννας, σ. 200.

(9) Σύγκρινε Νίκου Α. Βέη: «Βυζαντινὰ ἐπιγραφαὶ Γορτυνίας μεθ' ὑπομνημάτων ἐκδιδομένα... (Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ ΙΑ' τόμου τῶν Βυζαντινῶν Χρονικῶν). Ἐν Πετρούπολει 1904» σ. 12. 3.

(10) —Κατοικοῦν ἀκόμα...

(11) Émile Legrand: Notice Biographique sur Jean et Theodose Zygomalas. Paris 1889, σ. 190.

(12) Chateaubriand: Itineraire de Paris a Jérusalem. Στὰ Oeuvres complètes. Paris 1836. Τόμ. I, σ. 61.

(13) Leake: Travels in the Morea with a map. and plans: Τόμ. I. London, 1830. σ. 130. N. A. B.

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΙΟΜΑΔΙΑΤΚΟ

Ἀπὸ Πέμπτη σὲ Πέμπτη

Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν ὁ Κυρ. Μανρομυχάλης.

Σκοτωμοί. Περαίας 2 (ἀπὸ κέρου), Ἐπαρχίαι 4. Λαβρομοί. Ἀθήνα 5, Περαίας 1, Ἐπαρχίαι 5. Κλεψιές. Ἀθήνα 3, Περαίας 2, Ἐπαρχίαι 1. Ἀπαγωγές. Ἀθήνα 1, Περαίας 1, Ἐπαρχίαι 5 (ἡ μὴ, στὸν Ἀν-Πέτρο τῆς Κυνοῦρας, μ' ἕνα σκοτωμὸ καὶ δύο λαθωμοί).

Ο ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

— Τὸ τέλος τῆς μελέτης τοῦ Σπύρου Ἀναστασιῆδη «Σκιᾶς γροθιᾶς» θὰν τὸ τυπώσουμε στ' ἄλλο φύλλο.

— Ὁ συνεργάτης μας ἀρρώστησε, ἔπειτα πῆγε σὲ ταξίδι καὶ μόλις χτὲς λάβαμε τὸ τελευταῖο κομμάτι τῆς μελέτης του.

— Παρακαλοῦμε ἀκόμα μὴ φορὰ τοὺς φίλους ποὺ δὲ μᾶς στείλανε τὴ συντροπὴ τοῦ 1905 καθὼς καὶ ἄλλων παρασμένῳ χρονῷ, νὰ μᾶς θυμηθοῦνε. Σὲ μερικὸς γράψαμε, μὰ οὔτε μᾶς ἀπαντήσανε, ἔτσι γιὰ τὰ μάτια. Καθὼς αὐτό, μάλιστα ἅμα συλλογιστοῦνε πὼς οὔτε ἕνα φύλλο ἴσαμε σήμερα δὲν τοὺς καθυστέρησαμε.

μὲ κοιτάζει, ποὺ ἀνοίγονται τὰ χεῖλιά του... Τραβήξω πέρα γιὰτὶ μὲ λυώνει ἡ ματιά σου... Ἐγὼ ποὺ μ' ἀποκοιμᾶς, ποὺ θὰ πλαγιαῖς στὴν ποδιά μου, ποὺ μυρίζει χωματίλας... Ἐλα καὶ φέγα, καὶ φέγα μακριὰ γιὰτὶ τρέμω ἕνα κρῖμα σιμά σου, ἕνα μεγάλο κρῖμα νοιώθω νὰ ζυγώνη... Τὰ χεῖριά σου ποὺ ψάχνουν ἀπάνου μου, ἀναδεύουν τὸ χῶμα τῆς, καὶ πιάνοντας μὲ τὰ δάχτυλά σου, ποὺ εἶνε τόσο κρύα, θε μου, πόσο εἶνε κρύα, τὸ κεφάλι μου, θαρρῶ πὼς θὰ ἰδῶ τὸ κούφιο τῆς κρανίῳ νὰ μὲ ρήγνη κατάρεις... Μὴ... λίγο ἀγέρι... λίγο φύσημα νὰ ζήσω... μὲ πνίξεις.

— Χά! χά! τὴ φοβισαίρα, εἶπε τινάζοντας τὸ σεντόνι τοῦ πάνωθός μου καὶ ἀνώντας ἀγέρι, ποὺ μοῦ φάνηκε σὰ νὰρχότανε ἀπὸ χωνευτήρι.

— Ἄσε με νὰ ζήσω... νὰ χαρῶ... τί μὲ τυραγνᾶς ἐτσι;.. τί σοῦ φταίω καὶ μὲ ἡσυχιάσεις καὶ μὲ γκρεμίζεις;.. Εἶσαι ὁ πατερούλης ἐγὼ καὶ μὲ βασανίζεις;.. Ἄ ὦχι, στ' ἀλήθεια, εἶνε ποὺ ἀπὸ τὴν ἀγάπη σου... τὸ νοιώθω πὼς εἶνε ποὺ ἀπὸ τὴν ἀγάπη σου... συμπάθα με κιόλα ποὺ σοῦ μιλάω ἐτσι γιὰτὶ εἶνε ὁ φόβος... εἶνε ἡ νύχτα... εἶσαι καὶ σὺ ποὺ μὲ σκιάζεις ἐτσι μὲ τὰ λόγια σου...

— Τὰ λόγια μου εἶνε σκαλισμένα μὲ τὸ μαχαίρι τῆς ὑπομονῆς στὴν πέτρα τῆς ὑπομονῆς... Καὶ

καὶ εἶπε:

— Σὲ κατέχω μὲ δύναμη ποὺ δὲ θὰ μοῦ ξεγλυστρήσῃ παρὰ σὰν μοῦ κλείσουνε μονάχα τοὺς τὰ μάτια... Ἔτσι ζῆσε στὴν ὁμορφιά μου ποὺ κρύβει τὸ ἄγραφο μυστικόν... Θὰ λειτουργῶ ἐδῶ γιὰ σένα καὶ μὲ σένα. Εἶσαι σὺ ἡ δικιά τῆς, καὶ στὴ θύμησή τῆς σὲ κυβερνάω... Χέρι ἄλλοτινὸ νὰ μὴ σὲ γγίξῃ. Καὶ ποτὲς μὴ σηκώσης μᾶτι στὸν πειρασμό, καὶ στὴ νεότητὴ μὴ λαχταρίσης... Ἄ, ἡ μίσσητα βράζει στὰ γέρινά μου τὰ στήθια... Καὶ θὰ σβύσω πεθαίνοντας γιὰ τὴ θύμησή τῆς ζωῆς ποὺ μὲ βρασάνισε; Ὀχι! Ὀχι! Χαίρουμαι ποὺ ξέρεις νὰ μ' ἀκούς καὶ νὰ γέρνῃς τὸ κεφάλι στὴν ἐγνοία ποὺ σοῦ φέρνουνε τὰ λόγια μου...

Καὶ μὲ φίλησε πάλι στὰ μαλλιά, ποὺ ἐνοιώσα τὴν ἄχνα ἀπὸ τὰ χεῖλιά του, μιὰ καφετῆ ἀνάσα νὰ μὲ ἀνατριχιάζῃ τὸ κεφάλι. Ἐσφιγγα τὰ δόντια μου, κατέβαζα τὸ κεφάλι, τὸ αἷμα μου χύμιζε στὴν καρδιά, καὶ τὰ χεροπόδαρά μου ἦταν ζένα. Μ' ἄφησε ὕστερα νοιώθοντας, στοχάζομαι, τὴν ταραχὴ μου, καὶ γλήγορα ἀνασαίνοντας, μὲ τὰ χεῖριά σὲ θέση σὰ νὰ κράταε κᾶτι, μὲ τὰ μάτια στηλωμένα ἀπάνου μου εἶπε:

— Νὰ γυρέψῃς, στοχάζεσαι, νὰ λευτερωθῇς δὲ θὰ σ' ἐκώσω χάρι... Δεμένη, ἀμφοδεμένη θὰ σὲ

κλειδώσω μέσα στὸ μυστικὸ μου κυδούρι, στὸ ἀνοιχτὸ κυδούρι μου, ποὺ κρύβει γιὰ σένα ἕνα μυστικόν... Νὰ ρέψουν τὰ χεῖριά μου σὰν δὲ μπορέσουνε νὰ χαλκιδεύουνε τίς ἀλυσίδες... Ὁ ἡλκῆς μας ἐκεῖ θὰ σὲ βλέπει λιγώτερο, καὶ σὺ θὰ βλέπῃς περισσότερο τ' ἀστέρια, καὶ σὰν γιομίζῃ τὸ φεγγάρι ἐγὼ θὰ χάνομαι, θὰ χάνομαι καὶ μονάχα τὸ σαγόνι μου θὰ κροταλίζῃ ἐδῶθε καὶ κεῖθε, σὰν παλιοκλειδωνιά, ἡ σὰν τὰ λανάρια σὰν ζαίνουνε καὶ λαναρίζουνε μαλλιά... Καὶ σὺ θὰ γουδώνῃς, θὰ σμουλῶνῃς ἀκούοντας, γιὰτὶ θὰ περιμένῃς πάντα, καὶ ἄσῳστα θὰ καρτερᾷς νὰρθῇ σὰν νυχτοκόπος βρυκόλακας νὰ πλαγιάσω, σιμά σου, στὴν ποδιά σου, ποὺ θὰ μυρίζῃ ἀπὸ τὸ χῶμα, τὸ χῶμα ποὺ μωσκοβολήσανε τὰ κόκκαλα τῆς...

— Μὴ πατέρα μου... πατερᾶκη μου παρακαλῶ σε... σβύνω, πεθαίνω... σώνει πιὰ γιὰτὶ μὲ φαρμάκωσες... σώνει γιὰτὶ λυώνω σὰν στὸ μνημα... τὸ αἷμα μου φεύγει, καὶ δαγκῶνω τὴ γλώσσα μου σπαρταρίζοντας... καὶ ματώνει... καὶ ματώνουνε τὰ χεῖλιά σου... κοκκινίζουνε σὰν ὠμὸ κρέας... φιλιώντας με...

— Τὸν πατέρα...

— Ναί... κάποιονε σὰν καὶ σένα... νὰ σὰν ἡσκιο τοῦ καὶ ὡσὰν τὸ φαντασμά του, ποὺ διαβαίνει, ποὺ